

ZONNEWIJZER HUIS TE MANPAD RESTAURATIE EN HERPLAATSING

Een dubbele zonnwijzer

Het is niet duidelijk wanneer de zonnwijzer op landgoed Huis te Manpad terecht is gekomen. De laatste decennia stond de zonnwijzer in de kelder van het herenhuis. Het is een bijzonder exemplaar omdat de stenen plaat van bijna één meter diameter aan beide zijden is voorzien van een zonnwijzer. Hendrik Hollander heeft beide zijden geanalyseerd.

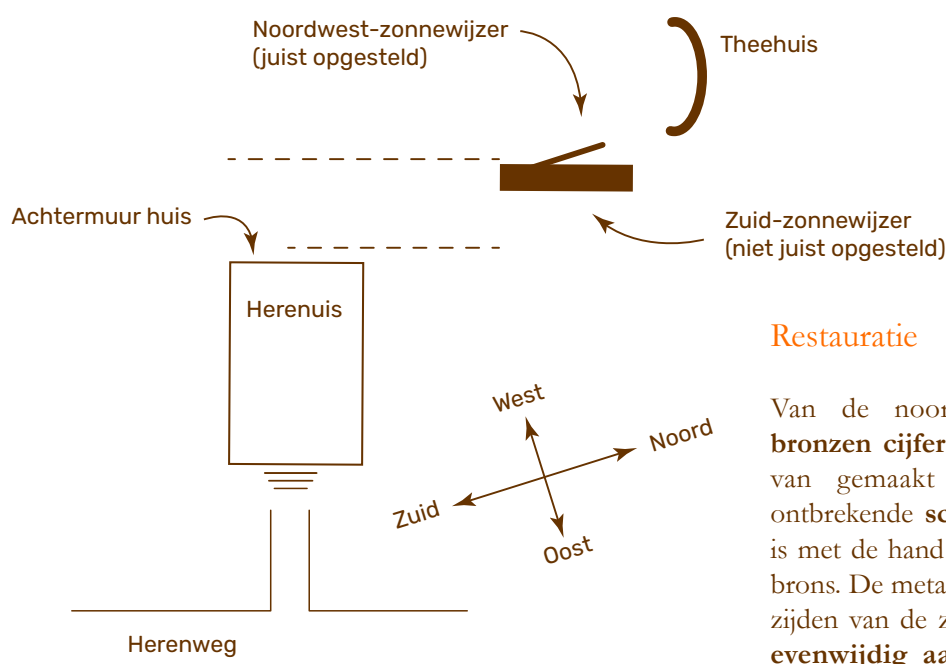
De **zonnwijzer zonder bronzen letters** is ontworpen voor een muur die bijna zuid is gericht. Een dergelijke muur hebben we op het landgoed niet gevonden.

De **zonnwijzer met de bronzen letters** blijkt te zijn ontworpen voor een muur met de richting van de achtermuur van het herenhuis, namelijk noordwest. Het is goed mogelijk dat deze noordwest-zonnwijzer voor deze achtermuur is ontworpen.

Historie

De achtermuur van het herenhuis is in 1767 afgebroken en een aantal meters verder opnieuw opgebouwd. Mogelijk heeft de noordwest-zonnwijzer op de oude muur gehangen. De cijfers en ruitjes van de zuid-zonnwijzer (zonder bronzen cijfers) hebben grote gelijkenis met de zonnwijzer op de Nieuwe Kerk op de Dam in Amsterdam. Deze is gemaakt door C. Metz in 1722. Ook de zonnwijzer bij klooster Alverna te Aerdenhout heeft vergelijkbare cijfers, ruitjes en pijltjes.

Het lijkt aannemelijk dat de zuid-zonnwijzer (zonder bronzen letters) ouder is dan de noordwest-zonnwijzer omdat bijvoorbeeld de gaten voor de bevestiging van de schaduwwerper dwars door de stenen plaat heen bij de achterzijde van de zuid-zonnwijzer uitkomen. Het is aannemelijk dat iemand niet een mooie zonnwijzer gaat maken als deze gaten al aanwezig zijn.

Restauratie

Van de noordwest-zonnwijzer ontbraken enkele **bronzen cijfers, ruitjes en pijltjes**. Hier zijn replica's van gemaakt en herplaatst. De maten van de ontbrekende **schaduwwerper** zijn bepaald. De werper is met de hand opgebouwd en met de hand gegoten in brons. De metalen **standaard** is zo ontworpen dat beide zijden van de zonnwijzer zichtbaar zijn. Het geheel is **evenwijdig aan de achtermuur** van het herenhuis opgesteld. Hierdoor geeft de schaduw van de zon de juiste tijd aan, namelijk de lokale zonnetijd.

Uw Zonnwijzer op maat

T 06 16 462 879 | info@zonnewijzer.nl |
Amsterdam | www.zonnewijzer.nl |